

De Stemming van 25 september 2016

In de week van de Troonrede en de Algemene Beschouwingen zien we enkele kleine verschuivingen. De VVD stijgt er 1 naar 27 en omdat de PVV (weer) 1 zetel daalt, is het verschil nog maar 1 zetel. In een periode van 5 weken is de PVV inmiddels 7 zetels gedaald. De VVD en 50PLUS zijn het best uit de startblokken gekomen bij de verkiezingscampagne 2017.

zetels	TK2012	21-08 2016	18-09 2016	25-09 2016	Versch in 1 week	Versch in 5 weken	Versch met TK2012
VVD	41	24	26	27	1	3	-14
PvdA	38	9	9	10	1	1	-28
PVV	15	35	29	28	-1	-7	13
SP	15	15	13	13		-2	-2
CDA	13	17	17	17			4
D66	12	13	14	15	1	2	3
ChristenUnie	5	6	6	6			1
GroenLinks	4	16	16	15	-1	-1	11
SGP	3	3	3	3			
Partij voor de Dieren	2	4	4	4			2
50PLUS	2	6	9	9		3	7
VNL		0	2	1	-1	1	1
DENK		2	2	2			2
Totaal	150	150	150	150			
VVD+PvdA	79	33	35	37	2	4	-42
VVD+CDA+D66+PvdA	104	63	66	69	3	6	-35
VVD+CDA+D66+GroenLinks	70	70	73	74	1	4	4
VVD+CDA+D66+SP	81	69	70	72	2	3	-9
Ener	73	72	72	72			-1

In DWDD heeft Hans Wiegel gesteld dat het beter is om de verkiezingen 2 maanden te vervroegen. Enerzijds omdat de campagne nu al zo vroeg is begonnen. En anderzijds omdat er tot aan de verkiezingen toch geen echte besluiten meer genomen zullen worden en een volgende regering dan 2 maanden eerder gevormd is. 64% van de Nederlanders is het met hem eens.

Bent u ervoor dat de verkiezingen in januari 2017 worden gehouden?

Verticaal geperceenteerd	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Voor	64%	82%	51%	65%	54%	30%	69%	54%	76%
Tegen	24%	9%	34%	27%	39%	53%	21%	33%	20%
Weet niet/geen antwoord	11%	9%	15%	7%	7%	17%	10%	14%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Een argument dat rond de Troonrede en Algemene Beschouwingen vaak werd gehoord vanuit de regering en de regeringspartijen was dat het beter gaat met de economie, maar een deel van de kiezers het nog niet ervaart. Uit de volgende vier vragen is dat ook inderdaad op te maken. Met daarbij de grote verschillen die er zijn in relatie tot het huidige stemgedrag

Vrijwel alle VVD- en PvdA-kiezers van dit moment vinden dat het economisch beter gaat in Nederland. Dat geldt ook voor de D66-kiezers. PVV- en SP-kiezers vinden dat maar voor ruim een kwart. Slechts 28% echter zegt dat hij of zij in het dagelijks bestaan merkt dat het beter gaat in Nederland. Onder de huidige VVD-kiezers is dat 66% en bij PvdA- en D66-kiezers bijna de helft. Onder de kiezers van PVV, SP en 50PLUS maken (zoals vorige week al uitgebreid werd beschreven) beduidend meer kiezers zich zorgen over de financiële toekomst dan onder de kiezers van VVD, PvdA, D66 en CDA.

Oordeel over economie en eigen positie

Percentage eens	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Het gaat in Nederland economisch beter	58%	28%	97%	69%	88%	93%	29%	68%	40%
Ik merk in mijn dagelijks bestaan dat het economisch beter gaat in Nederland	28%	10%	66%	28%	44%	48%	8%	30%	17%
Maak me zorgen over mijn financiële toekomst	48%	67%	19%	32%	29%	31%	77%	43%	61%
Ben het afgelopen jaar positiever over de regering gaan denken	30%	7%	75%	30%	50%	66%	7%	31%	14%

Hoe zeer het oordeel over de eigen positie het al dan niet kiezen voor de PvdA of de VVD op dit moment bepaalt blijkt uit de volgende tabel. Daar zien we dat de VVD kiezers uit 2012 die nu geen VVD meer stemmen veel negatiever zijn over hun eigen financiële toekomst dan degenen die nu nog wel VVD stemmen. En bij de PvdA zien we hetzelfde patroon. (zie volgende pagina)

Oordeel over economie en eigen positie

Percentage eens	Allen	TK2012	TK2012	TK2012	TK2012
		VVD en nu ook	VVD en nu niet meer	PvdA en nu ook	PvdA en nu niet meer
Het gaat in Nederland economisch beter	58%	96%	56%	93%	47%
Ik merk in mijn dagelijks bestaan dat het economisch beter gaat in Nederland	28%	65%	26%	47%	25%
Maak me zorgen over mijn financiële toekomst	48%	17%	45%	34%	57%
Ben het afgelopen jaar positiever over de regering gaan denken	30%	77%	19%	65%	22%

We hebben gevraagd wie men goed vond tijdens de Algemene Beschouwingen. Dan is te zien dat alle fractieleiders bij hun eigen aanhang tussen de 50 en 60% scoren. Behalve Mark Rutte en Geert Wilders, die scoren rond de 70% bij hun eigen aanhang. Dat Zijlstra overall bovenaan staat komt omdat hij ook bij kiezers van enkele andere partijen relatief goed scoorde. Dat geldt juist niet voor Geert Wilders.

Wie vond u goed tijdens de Algemene Beschouwingen?

Verticaal geperceenteerd	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Halbe Zijlstra	22%	13%	53%	26%	26%	19%	11%	11%	17%
Geert Wilders	20%	74%	8%	5%	1%	1%	9%	1%	23%
Mark Rutte	20%	8%	68%	22%	22%	22%	3%	11%	13%
Alexander Pechtold	20%	3%	29%	18%	58%	37%	12%	30%	8%
Jesse Klaver	17%	5%	13%	8%	25%	30%	24%	56%	12%
Sybrand Buma	12%	7%	8%	53%	17%	9%	5%	4%	3%
Emile Roemer	11%	10%	1%	3%	2%	1%	52%	10%	17%
Diederik Samsom	9%	1%	12%	7%	16%	58%	2%	13%	4%
Kees van der Staaij	9%	5%	14%	20%	7%	7%	2%	2%	3%
Marianne Thieme	8%	8%	2%	2%	4%	1%	11%	14%	5%

59% van de Nederlanders vindt dat Mark Rutte "pleur op" wel had mogen gebruiken in deze situatie. Dat geldt het meest voor de kiezers van PVV en VVD. Bij kiezers van D66 is dat ook ongeveer de helft.

Vindt u dat de premier tijdens Zomergasten "Pleur op" had mogen gebruiken?

Verticaal geperceenteerd	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Ik vind dat een premier deze bewoordingen niet moet gebruiken	40%	14%	11%	59%	48%	70%	58%	75%	32%
Ik vind dat een premier deze bewoordingen, in deze situatie, wel kan gebruiken	59%	85%	87%	40%	52%	30%	37%	22%	68%
Weet niet/geen antwoord	2%	0%	2%	2%	1%	1%	5%	3%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Drie kwart van de Nederlanders vindt wel dat Mark Rutte te weinig doet aan de misstanden waar hij het dan over heeft. Bij VVD-kiezers van dit moment is het ook nog 45%.

Vindt u dat de premier aan de misstanden waarover hij het heeft, te weinig doet?

Verticaal geperceenteerd	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Ja	75%	97%	45%	87%	60%	54%	85%	59%	93%
Nee	19%	2%	45%	11%	32%	43%	12%	28%	7%
Weet niet/geen antwoord	7%	2%	10%	2%	8%	3%	3%	14%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

69% van de Nederlanders vindt dat in de Grondwet moet opgenomen worden dat volksvertegenwoordigers en bewindslieden verplicht afstand moeten doen van een tweede nationaliteit/paspoort omdat ze anders geen volksvertegenwoordiger of bewindsman/vrouw kunnen worden. Alleen kiezers van PvdA en GroenLinks vinden dat niet in meerderheid.

Vindt u dat in de Nederlandse Grondwet zou opgenomen moeten worden dat volksvertegenwoordigers en bewindslieden verplicht afstand moeten doen van een tweede nationaliteit/paspoort, omdat ze anders niet gekozen/benoemd kunnen worden?

Verticaal geperceenteerd	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Ja	69%	98%	75%	71%	51%	26%	61%	29%	92%
Nee	27%	1%	23%	26%	45%	67%	36%	61%	5%
Weet niet/geen antwoord	4%	1%	2%	2%	4%	7%	3%	11%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%